

Kallaste Kooli õppekava
Kehtestatud direktori 05.09.2019. a käskkirjaga nr 1-5/3

KALLASTE KOOLI ÕPPEKAVA

Kallaste

05. september 2019 a nr.1-5/15

Kallaste Kooli (edaspidi „Kooli“) õppekava on kehtestatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2, Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2015. a määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ (edaspidi „Põhikooli riiklik õppekava“) § 24 lõike 4 alusel direktori 31. augusti 2015. a käskkirjaga nr 1-5/70.

ÜLDSÄTTED

Kooli õppekava koosneb järgmistest osadest:

- 1) õppekava üldosast;
- 2) ainevaldkondade õppeainete ainekavadest põhikoolile, milles on esitatud õppeainete õpitulemused ja õppesisu kirjeldused klassiti.

Kooli õppekava on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument, mis on koostatud riiklike õppekavade alusel tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikest 1, põhikooli riikliku õppekava § 24 lõikest 1, milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärasid tulenevad valikud riiklike õppekavade raames ning milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.

Kooli õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, riiklikest õppekavadest, haridus- ja teadusministri 12. oktoobri 2011. a määrusest nr 62 „Õpilasuurimuse ja praktilise töö ettevalmistamise ning hindamise tingimused ja kord“ ja Vabariigi Valitsuse 20. oktoobri 2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 lõikest 3.

Kooli õppekava on väljundipõhine õppekava, milles kõrgeim õpiväljund on omandatud üldpädevused, so suutlikkus asjatundlikult, loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida teatud tegevusalal või -valdkonnas, perekonnas, tööl, avalikus elus, kultuurikandjana. Üldpädevused on kirjeldatud põhikoolile põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 ning gümnaasiumile gümnaasiumi riikliku õppekava § 4 lõikes 3. Üldpädevused on valdkonna- ja aineülesed ja nende kujunemise tagamine õpilastel on kõigi koolis tegutsevate isikute ühine eesmärk.

Väljundipõhises õppes on rõhuasetus õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitulemuste/pädevuste omandatust võimalikult erinevates olukordades tulenevalt õpitulemuste väljundverbist ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuste/pädevuste omandamist. Kooli õppekavas esitatud õppesisule pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes õppesisule mitmekesiselt nii, et õpilased õpivad õpitut kasutama erinevates situatsioonides.

Väljundipõhise õppe õpikäsitus väljendub selles, et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused/pädevused

KOOLI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

1. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Väärtused

Kõik koolitöötajad lähtuvad oma tegevuses põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 ja põhikooli riikliku õppekava § 2 lõikes 3 sätestatud üldnimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest milleks on turvalisus, ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, tervislik eeluvius, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus, koostöö.

Eripära

Kooli eripära väljendub avatud õpikeskkonnaga kooliks olemisest, kus edendatakse innovatsiooni ja innovaatilisi õppemeetodeid, mis on suunatud õpilaste motivatsiooni ja tulemuslikkuse suurendamisele. Õppeprotsessi kavandamisel ja korraldamisel keskendutakse eelkõige õpilastel praktilise intelligentsuse kujunemise toetamisele kõikides üldpädevustes. Kooli eesmärkideks on igale õpilasele eduka arenemise tingimuste loomine, arvestades tema individuaalseid võimeid ja vajadusi, sotsiaalselt ebakindlustatud laste toetamine ja abistamine, enda, ühiskonna ja loodusega rahul elava isiksuse kujunemise tingimuste loomine.

2. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Lõpetades kooli on õpilane omandanud üld-, kooliastme- ja ainevaldkonnapädevused

Õppe- ja kasvatus eesmärgiks on põhikooli riikliku õppekava § 4 lõikes 4 esitatud üldpädevuste, põhikooli riiklikus õppekavas § 7, § 9, § 11 kooliastmeti kirjeldatud pädevuste ning põhikooli riikliku õppekava ainevaldkonnakavades esitatud valdkonnapädevuste kujunemine, arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel, „Võtmepädevuste kohta elukestvas õppes“, sätestatud.

Lõpetades kooli on õpilane saavutanud riiklikes õppekavades esitatud õpitulemused

Põhikooli lõpetamisel saavutatavad õpitulemused on kooskõlas kvalifikatsiooniraamistiku 2. tasemel kirjeldatud üldnõuetega: õpilasel, kes lõpetab põhikooli, on teadmised ainevaldkonnaalaste faktide kohta, põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid ning suutlikkus töötada ja õppida juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega.

Kool toetab iga õpilase individuaalset arengut

Kool aitab kaasa põhikooli õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus ning saaks edaspidi jätkata õpinguid gümnaasiumis või kutsekoolis.

Põhikooli õpilasele on tagatud eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Põhikooli õpilasele on tagatud tingimused, mis võimaldavad neil leida endale eakohane huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna ning õppida edaspidi gümnaasiumis või kutsekoolis.

Koolis on loodud põhikooli õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Põhikooli õpilasel, kes on läbinud kooli õppekava, on kujunenud põhilised väärtushoiakud ning õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. On loodud alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse. Põhikooli õpilased on jõudnud selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning omavad valmisolekut õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

Õpetuses ning kasvatuses pööratakse erilist tähelepanu eesti keele õppele, kuna tulenevalt põhikooli riikliku õppekava § 3 lõikest 7 ja gümnaasiumi riikliku õppekava § 3 lõikest 5 seisab Eesti kool eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest.

3. ÕPPEKORRALDUS PÕHIKOO LIS, SH ÕPPE KORRALDAMISE VIISID

3.1. Tunnijaotusplaan põhikoolis õppeaineti ja klassiti, sealhulgas põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 4 nimetatud tundide (nn vaba tunnimahu) kasutamine

Õigusaktidest tulenevad nõuded tunni jaotusplaanile

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 on sätestatud põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus tundides. Põhikooli riiklikus õppekava § 15 lõikes 3 on sätestatud põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv. Tulenevalt põhikooli riiklikus õppekavas esitatud kohustuslikest nädalatundide arvust ning lubatud vabast tunniressursist, mis jääb kohustusliku ja maksimaalselt lubatu vahele, on koostatud tunni jaotusplaanid eesti õppekeele klassidele, sh keelekümbelklassidele, vene õppekeele klassidele, kus eesti keelt õpetatakse teise keelena ja vene õppekeele klassidele, kus eesti keelt ei õpetata teise keelena.

ÕPPEAINE	I kooliaste				II kooliaste				III kooliaste				KOKKU
	1	2	3	KOKKU	4	5	6	KOKKU	7	8	9	KOKKU	
Vene keel	5	7	7	19	5	3	3	11	2	2	2	6	36
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6	10
Eesti keel	2	2	2	6	4	4	4	12	4	4	4	12	30
Inglise keel		1	3	4	3	3	3	9	3	3	3	9	22
Matemaatika	3	4	4	11	4	5	5	14	5	4	4	13	38
Loodusõpetus	1	1	1	3	2	2	3	7	2			2	12
Geograafia									1	2	2	5	5
Bioloogia									1	2	2	5	5
Keemia										2	2	4	4
Füüsika										2	2	4	4
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6	9
Ühiskonnaõpetus							1	1			2	2	3
Inimeseõpetus		1	1	2		1	1	2	1	1		2	6
Kehaline kasvatus	3	3	2	8	3	3	2	8	2	2	2	6	22
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3	13
Kunst	2	1	2\1	4,5	1	1	1	3	1	1	1	3	10,5
Tööõpetus	2	1	1\2	4,5	1	2	2	5	2	2	1	5	14,5
Informaatika									1			1	1
Ühiste nädalatundide Arv	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94	245

LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA

Õppeained/klassid	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Vene keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6
Eesti keel teise keelena			2	2	2	2	2	2	2
Võõrkeel					2	2	2	2	2
Matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4
Ajalugu						1	2	2	1
Inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1
Muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Kehaline õpetus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Valikained			2	2	2	2	2	2	2
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

TOIMETULEKU ÕPPEKAVA

Õppeained	Õppetunde nädalas									LA1	LA2
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.		
Elu- ja toimetulekuõpe	4	5	5	5	7	7	6	6	6		
Eesti keel / vene keel	4	5	6	6	6	6	6	6	6		
Matemaatika	2	3	4	4	5	5	4	4	4		
Kunst ja käeline tegevus	5	5	5	5	5	2	2	2	2		
Muusikaõpetus	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Tööõpe						5	5	7	7		
Kehaline kasvatus	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
Rütmika	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Valikõppeained							2	2	2	32	32
Nädalakoormus	10	23	25	25	28	30	30	32	32	32	32

3.2. Riiklikus õppekavas sätestatud õppeainete nimetustes või õppemahtudes tehtud erisused ja erisuste tegemise põhjendused, sh kooli õppekava erinevused võrreldes põhikooli riikliku õppekavaga, kui kooli hoolekoogu nõusolekul on muudetud läbivate teemade nimistut

Tunnijaotusplaanis klassile, kus õppekeeleks on eesti keel, ei ole muudetud riikliku õppekava kohustuslike ainete nimistut ega mahtu.

Tunnijaotusplaanis klassile, kus õppekeel on vene keel ja eesti keelt ei õpetata teise keelena lähtutakse põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikes 3¹ esitatud õiguslikust regulatsioonist, milles lubatakse eesti keelest erineva õppekeelega põhikoolis õppida eesti keelt mitte teise keelena vaid eesti keele ainekava „Eesti keel a kirjandus“ järgi. Sellise valiku kaudu toetatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikes 4 sätestatud nõude täitmist, mille kohaselt kool peab tagama põhikoolis, kus õppekeel ei ole eesti keel eesti keele õppe korraldamise tasemel, mis võimaldab põhikooli lõpetajal jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutuses.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 21 lõikes 4 sätestatud nõude täitmiseks klassis, kus õppekeel on vene keel ja eesti keelt ei õpetata teise keelena, õpetatakse ka kirjandust „Eesti keel ja kirjandus“ ainekava järgi, et toetada eesti keele omandamist kirjanduse kaudu. Vene keel tagatakse vaba tunniressursi kaudu ning lõimides vene keele õpet kõikidesse ainetundidesse.

3.3. Valikainete ja võõrkeelte valik

Valikained põhikoolis on kooli valik ning nende õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt pidades silmas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikes 2 sätestatud suurimat lubatud õppekoormust nädalas.

A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt.

Klassides, kus õpetatakse eesti keelt teise keelena, seal B-võõrkeelt ei õpetata.

3.4. Eesti keelest erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti

Vastavalt kooli põhimäärusele on õppekeelteks eesti keel ja vene keel. Eesti keeles õpetatakse kunsti, muusikat, inimeseõpetust, osaliselt loodusõpetust ja kehalist kasvatust.

Tunnijaotusplaanis on punasega märgatud eesti keeles õpetatavad ained.

Õpetaja valikul ja algatusel võib lõimida kõiki õppeaineid erinevate keeltega, kus õpetaja kasutab aine õppekeelest erinevat keelt, ei muuda aine õppekeelt. Õpetaja võib, kui see on õpitulemuse saavutamiseks vajalik, õppetunni tasandil kasutada õppekeelest erinevas keeles õppematerjale (sh õpilase koduses keeles) või teatud tunni etappides keele vahetust (nt refleksioonifaasis).

3.5. Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivate teemade rakendamine

Läbivate teemade õpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingul ja keskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on ainevaldkonnaülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.

Õpikeskkonna korraldamise kaudu luuakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui ka füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega.

Lõimingu rakendamine

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.

Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse alu konteksti aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.

Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestete projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab

õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku. Õppe lõimingut taotlevad tunnivälised ja ülekoollised projektid kavandatakse pedagoogide poolt koostöös iga õppeaasta alguseks. Need kajastuvad kooli üldtööplaanis ning üldtööplaanist tulenevalt õpetajate töökavades.

Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel. Lisaks vahenduspedagoogikale on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Õpetajate poolse lõimingu kaudu pakutakse õpilastele motiveeritud õppimist, seostades teadmisi õpilase huvidest lähtuvalt ning soodustades sellega õpilase aktiivsust. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitaks kriitiliselt ja läbi mõeldult ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine tähenduslikumaks ja tulemusikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.

Samuti on lõimingul oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikus kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostöös teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad tuletasid. Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal ja seostatuna.

Lõiming ei ole asi iseenesest. Lisaks õpetajate initsiatiivile peab lõiming avalduma ka õpilase tasandil. Selleks on koolis loodud õppekeskkond, mis võimaldab õpilasel lõimingu tekkimist. Kui õpilane tajub tavapäraselt õppeaineid eraldi olevate tervikutena, siis koolis püüeldakse selles suunas, et õpilasel tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda, ning tekiks suutlikkus koolis õpitut seostada ka argielu teadmise ja oskusega. Õpilase teadvuses toimuv lõiming on keerulisem protsess, mille suunas koolis püüeldakse. Õpilase sisene lõiming annab võimaluse luua seoseid, näha analoogiaid ja paralleele, aga ka erinevusi ja vastuolusid, seostada omavahel põhimõisteid ning märgata mitmesuguseid, ka ebatavalisi seoseid. Lõiming võimaldab saada alternatiivseid võimalusi mõtlemise korrastamiseks ja struktureerimiseks ning selle kaudu jõuda uute teadmiste ja tähenduslike seosteni.

Välist lõimingut käsitleme kui õppekava õppetegevuse kavandamise, läbiviimise protsessi. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujunemist.

Lõimingu puhul on oluline lõimingutsentri määratlemine. Lõimingutsentrit kasutatakse millegi saavutamiseks. Lõimingutsenter on midagi mille ümber õppetegevus kavandatakse. Lõimingutsentriks võib olla mingi teadmine, oskus või suhtumine või mingi keskne idee kui fokuseeriv tsenter. Kooli õppekava kontekstis on sellisteks keskseteks aineülesteks ideedeks

pädevused. Pädevusi käsitleme kui lõimingutsentreid, mis on aluseks suutlikkuse kujunemiseks. Pädevuste kujundamist taotletakse nii õppe- kui ka õppekavavälises tegevuses.

Lõimingutsentriks võivad olla erinevad õppeviisid (individuaalne, paaris- ja rühmatöö, diskussioon, ajurünnak, probleemõpe, õppekäik, ekskursioon, matk), mis aitavad õpilasel omandada erinevaid töövõtteid ja saada kogemusi. Või õppeülesanded (projekt, referaat, uurimistöö, loovtöö, essee), mis täidavad olulist rolli sisemise lõimingu saavutamisel. Lõiminguks võib olla ka mis tahes probleem, meetod või vahend, millega kaks või enam õpikogemust seostatakse.

Lõimimise esimeseks sammuks on lõimingutsentri määratlemine, mille leiab õppekava üldosast ja ainekavadest esitatuna ainevaldkondade kaupa. Üldpädevuste kujundamist on käsitletud täpsemalt ainevaldkondade kirjeldustes. Valdkonnasisese lõimingu aluseks on vastava valdkonnapädevuse kujunemine. Valdkonnaülese lõimingu aluseks on pädevused kooliastmeti.

Kui lõimingutsenter on valitud, tuleb selle käsitlemiseks leida sobiv lõiminguviis ja sellega seotud tegevused. Tegevused peavad olema õpetaja poolt valitud hariduslikult tähenduslikud ja soodustama iga aine õpitulemuste saavutamist ka siis, kui nad ei sisalda endas lõimingut. Lõimingut väljendatakse õpetaja töökavas õppetegevustena. Tegevusteks võivad olla projektide kavandamine ja teostamine, probleemide lahendamine, uurimine, küsimuste esitamine ja neile vastuste leidmine.

Lõimingu õnnestumiseks on oluline õpetajate koostöö. Selleks on koolis loodud võimalused õpetajate omavaheliseks tihedaks koostööks ning samuti toetatakse õpetajate professionaalset arengut. Koolis on loodud tingimused, et aidata õpetajatel mõtestada seda, mida nad hetkel teevad ja antakse juhatus selles osas, kuidas võiks asju teistmoodi teha. Kavandamise aluseks on tagasiside, mis saadakse kujundava hindamise või arenguestluste kaudu.

Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi. Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne ehk multidistsiplinaarne lõiming, interdistsiplinaarne valdkonnasisene või interdistsiplinaarne valdkondade vaheline lõiming. Õpetaja on lõimingu viiside valikul vaba ning lõiming kajastub õpetaja töökavas kirjeldatuna õppetegevusena.

4. KOOLI ÕPPEKAVA VÄLISE ÕPPIMISE VÕI TEGEVUSE ARVESTAMINE KOO LIS ÕPETATAVA OSANA

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 4 ja „Põhikooli riikliku õppekava“ § 15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Kui kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatakse koolis õpetatava osana, siis peab olema aru saada, millise õppimise põhjal on seda tehtud ja milliste õpitulemuste saavutamisel on kooli õppekava välist õppimist või tegevust arvestatud.

Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õppis. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud. Väljundipõhises õppes ei ole keskne küsimus selles, kuidas ja kus mingi pädevus või õpitulemus omandati, vaid pigem selles, kas see pädevus või õpitulemus on olemas ja kuidas selle olemasolu on võimalik hinnata. Kooli õppekava välist õppimist või tegevust ei hinnata mitte kogemuse, vaid sellest toimunud õppimise põhjal. Õpitu peab kokku sobima nende õpitulemustega, mille saavutamist taotletakse. Kindlasti peab õpitu olema määratletav ka tasemega. Põhikoolis arvestatakse samal haridustasemel või kõrgemal tasemel omandatud. On oluline, et mujal õpitu oleks sisuliselt sobiv õppekavaga, mille järgi õpilane koolis õpib.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust ning avardada võimalusi kooliväliseks õppeks. Mujal õppimine annab paindlikuma võimaluse hariduse omandamiseks ja annab andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada. Kooli õppekavavälise õppe või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappides: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemlised olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- topeltarvestamise vältimisega - mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena.

Samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kes koosneb pedagoogilisest personalist ning kelle ülesanne on selgitada, kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kellel on kõrgelt arenenud empaatia- aj üldistusvõime, kes aktsepteerivad, et õppimine võib toimuda ka väljaspool kooli ja õppekava, kes tunnevad kooli õppekavaväliste

õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste kaudu omandatud hinnatakse palju rangemalt ja põhjalikumalt kui õppekava tavapärasel vormis läbinute tulemusi. Põhjuseks on asjaolu, et tavapärasel vormis õppeprotsessis läbinutel on suurem tõenäosus omandada ühesuguseid õpitulemusi. Rangem ja põhjalikum hindamine on õigustatud ka seetõttu, et hoida ära olukorda, kus ühtedelt nõutakse oluliselt rohkem kui teistelt, saavad ju mõlemad ühesuguse lõputunnistuse.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel tagatakse kvaliteet selle kaudu, et uuritakse õpilase esitatud õpitulemuste omandatuse tõendamist võimaldavaid materjale ning nende vastavust nende õpitulemustega, mille arvestamist taotletakse. Tüüpiliseks on küsida tõendusmaterjaliks õpitu kirjalikku refleksiooni või analüüsi, dokumenteeritud tõendusmaterjali ja vajadusel teha ka õpilasega vestlus. Hindamisel eristatakse otseseid ja kaudseid tõendeid. Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise hindamine toetub vaid tõendusmaterjalidele. Tõendusmaterjalideks võivad olla primaarsed tõendusmaterjalid (töönäidised, kirjutatud projektid, uurimistööd, artiklid, kavandid, projekti ja/või uurimistöö aruanded jm, mis otseselt tõestavad taotleja pädevusi või õpitulemusi), sekundaarsed tõendusmaterjalid (õpisoorituste tõend või hinneteleht, juhendaja või kogenuma kolleegi hinnang, õppeaine kava, kus on kirjas õppeaine/kursuse eesmärgid, õpitulemused, sisu lühikirjeldus, maht tundides, tõendus tegevuste sooritamise kohta) või narratiivsed tõendusmaterjalid (igasugused oma õppimise ning tegevuse analüütilised käsitlused, kus taotleja seostab õpitud taotletava õppeaine õpitulemustega, taotleja kogemuse-alane refleksioon). Tavaliselt on tõendusmaterjalid omavahel kombineeritud. Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusevormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta. Nõustamist viib läbi kooli õppealajuhataja.

5. III KOOLIASTMES LÄBIVATEST TEEMADEST LÄHTUVA VÕI ÕPPEAINEID LÕIMIVA LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

Põhikooli lõpetamise tingimuseks on, et õpilane on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

Loovtöö on õpilase kavandatud, teostatud ja esitletud tööd, mis on teostatud juhendamisel. Loovtööna ei esitata ainekava raames ettenähtud tööd.

Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt. Kooli poolt valitud läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõmiv loovtöö temaatika on järgmised:

- Kultuur meie ümber – eelkõige on seotud läbiva teemaga „Kultuuriline identiteet“, kuid võimaldab laialdast õppeainete vahelist lõimingut;
- Meedia, disain, kunst, arhitektuur - temaatika võimaldab laialdast õppeainete vahelist lõimingut, kuid samuti võib lähtuda erinevatest läbivatest teemadest.

Täpsema teemavaliku teeb õpilane kooli valitud loovtöö temaatika hulgast koostöös juhendajaga.

Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist, mis lähtub läbivatest teemadest või on õppeaineid lõmiv. Uurimus eeldab materjali kogumist, analüüsimist/süsteemiseerimist ja üldistamist ning järelduste tegemist. Projekt eeldab projekti kavandamist, läbiviimist ja tagasisidestamist. Kunstitöö eeldab idee loomist, teose valmistamist ning selle esitlemist avalikult.

Loovtööna ei piisa ainuüksi loodu esitamisest vaid sellele tuleb lisada kirjaliku tööna vajalikud selgitused, mis võimaldavad mõista, kuidas on loovtöö seotud läbiva teemaga „Kultuur ja identiteet“ ja/või milliseid õppeaineid on loovtöö lõmiv. Kirjalik selgitus avab loovtöö tausta, esitab eesmärgid ning kirjeldab tööprotsessi ja tulemust.

Loovtöö on koolis korraldatud sellisel, et direktori käskkirjaga moodustatakse loovtööd korraldav töörühm, kes koostab loovtööde kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendi. Samuti korraldab töörühm loovtööde tagasisidestamist. Õpilane valib temaatika, milles ta planeerib loovtööd. Selles etapis on õpilase esmane abistaja klassijuhataja. Seejärel määratakse õpilasele, arvestades üldjuhul tema soovidega, juhendaja. Koostöös juhendajaga tehakse täpsem teemavalik. Loovtöö teema peab lähtuma juhendaja kompetentsusest.

Loovtöö teostab õpilane juhendatud õppeprotsessis. Juhendaja tutvustab õpilasele loovtöö kavandamise, teostamise ja vormistamise juhendit ning annab õpilasele vajaliku õppematerjali valitud teema kohta. Õpilane tutvub vastavasisulise kirjanduse ja varasemate loovtöödega, sõnastab koostöös juhendajaga idee, koostab loovtöö kavandi, koostab tegevuskava idee/ülesande lahendamiseks, teostab idee ja vormistab selle.

Tulemus vormistatakse viisil, mis võimaldab selle esitlemist teistele. Juhendaja annab loovtööle, enne selle esitamist heakskiidu. Loovtöö tulemused salvestatakse viisil, mis võimaldab neid säilitada kooli raamatukogus.

Loovtöö loetakse sooritatuks kui õpilane on: esitanud loovtöö kavandi, milles esitatakse töö idee ja pealkiri, ülesanded ja tegevused, mis töö sooritamiseks on vaja teha, töö analüüsi – kas kõik läks plaanipäraselt, mis läks hästi, mis halvasti, mida oleks võinud paremini teha; valminud loovtöö; esitlenud oma loovtööd teistele.

Loovtöö sooritatakse 8. klassis, mõjuval põhjusel võib loovtööd sooritada ka muul ajal (näiteks 7. klassis), kuid mitte hiljem kui 9. klassi esimesel poolaastal. Loovtöö teema lepib õpilasega kokku 7. klassi arenguevestlusel ning lepib kokku töö esitlemise aeg. Loovtöö peab olema sooritatud enne 9. klassi 3. õppeveerandit.

6. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS PÕHIKOOLIS

6.1. Hindamine „nõrk“, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega „nõrk“.

6.2. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“ või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub õpilase ja õpetaja vahelisel kokkuleppel. Õpetajal puudub volitusnorm sättida ajalisi piirangid õpilase soovile järele vastata või sooritada järeltööd. Samuti puudub õpetajal volitusnorm õpilaste hindamisel arvestada asjaoluga, et hinne on saadud järelevastamise või järeltöö kaudu. Järelevastamine ja järeltöö asendab eelneva hinde, tingimusel, et järelevastamise või järeltöö käigus saadud hinne on eelmisest tulemusest parem. Koolis järgitakse põhimõtet, et õpilaste soovi õppida tuleb toetada kogu aeg ning eriti toetatakse õppimist, mis püüdleb senisest parema tulemuse suunas.

6.3. Hinnete vaidlustamise kord

Hinnete ja hinnangute vaidlustamine, sh vaide esitamine ning vaidemenetlemine toimub haldusmenetluse seaduse vaidemenetluse regulatsioonist lähtuvalt.

6.4. Kokkuvõtva hindamise sageduse kindlaksmääramine - poolaasta-, trimestrihinded

Kokkuvõtavad on hinded trimestri eest ja aastahinded.

Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõikele 4 ja põhikooli riikliku õppekava § 15 lõikele 9 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

6.5. Kasutatav hindedüsteem

Koolis kasutatakse viiepallist hindedüsteemi põhikooli riikliku õppekava §-s 21 kirjeldatud tähenduses.

6.6. Kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine põhikooli I ja II kooliastmel

Põhikooli 1. klassis, 2.klassis võõrkeelele ning toimetuleku programmi ainete hindamisel kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

1. klassis ja 2.klassis võõrkeeles ja toimetuleku programmi ainetes kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub neli korda õppeaastas ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõttvas hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

1. klassi õpilase koolist lahkumisel või hiljemalt 1. klassi lõpul teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 29 lõikes 2 sätestatud hindedkaalasse.

6.7. Põhikooli õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta õpilasele ja vanemale kirjaliku tagasiside andmise kord

Nõuded põhikooli õpilase käitumisele on esitatud kodukorras.

Käitumise (hoolsuse) kohta toimub tagasisidestamine. Selleks, et anda õpilasele tagasisidet tema käitumise (hoolsuse) kohta kirjeldatakse oodatava käitumise (hoolsuse) komponendid. Kõrgeim tase on see, kuhu suunas peaks õpilase käitumine (hoolsus) pürgima ning madalaimal tasemel on esitatud kirjeldus, mis väljendab käitumist (hoolsust), mis on talutav ning mis ei too kaasa käitumise (hoolsuse) korrigeerimise kohest vajadust.

Käitumise kohta antakse kirjalikku tagasisidet õpilasele ja ka vanemale käitumise kohta neli korda õppeaastas.

Hoolsuse kohta antakse kirjalikku tagasisidet õpilasele ja ka vanemale käitumise kohta algklassides (1. kuni 4.kl) neli korda õppeaastas.

Käitumise (hoolsuse) kohta esitatakse informatsioon lähtudes oodatava käitumise kirjeldustest. Tagasisides kirjeldatakse õpilase käitumise (hoolsuse) tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning ettepanekuid edaspidiseks tegevuseks, mis toatavad õpilase käitumise (hoolsuse) kujunemist.

Käitumisest (hoolsusest) teavitamisel lähtub kool *Haldusmenetluse seaduses* § 25 - § 32 sätestatust.

Õpilast ja tema vanemat teavitab kool käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi (eKooli) vahendusel.

Kui õpilane ja vanem ei ole andnud nõusolekut käitumisest (hoolsusest) teavitamiseks elektrooniliselt, teavitab kool õpilast ja vanemat käitumisest (hoolsusest) paberil oleva dokumendi kättetoimetamise kaudu.

Kui õpilasel ja tema vanemal ei ole võimalik saada teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi vahendusel, siis saavad nad koolile esitada vastava teabenõude. Õpilase ja/või vanema teabenõude alusel antakse õpilasele teavet käitumisest (hoolsusest) elektroonilise õppeinfosüsteemi väljavõttena. Väljavõtte elektroonilisest õppeinfosüsteemist toimetatakse õpilase kätte. Väljavõtte elektroonilisest õppeinfosüsteemist saadetakse vanemale õpilase kaudu, kui õpilane on vähemalt 10 aastane. Noorema õpilase puhul saadetakse väljavõtte elektroonilisest õppeinfosüsteemist postiga, kui vanemaga ei ole kokku lepitud teisiti.

7. ÕPILASTE JUHENDAMISE JA HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.

Direktor on määranud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineeri (edaspidi „Kordineeri“), kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide ja õpetajate vahel ning andekate õpilaste korral kaasatakse koostöösse ka andeka õpilase juhendaja.

Kordineeri toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

Direktori või kordineeri otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitus:

- tugispetsialisti teenus (psühholoog ja logopeed),
- individuaalse õppekava rakendamine,
- pikapäevarühma vastuvõtmine (algklassidele),
- õpetajate konsultatsioonid ,
- vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

Kui õpilase hariduslik erivajadus tuleneb tema andekusest, tagatakse talle individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral täiendav juhendamine aineõpetajate poolt või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Meetme rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengut ja toimetulekut.

Meetmete rakendamise tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vähemalt kord õppeaastas õpilase arengut ja toimetulekut ning esitavad omapoolsed soovitused.

Meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks: meetme rakendamise lõpetamine; meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil; meetme vahetamine või muu meetme lisamine; täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.

Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitud õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitud, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitud õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil. Individuaalse arengu jälgimise kaardi koostamise ja täitmise eest vastutavad isikud koolis määrab direktor.

Põhikooli riiklikus õppekavas § 17 sätestatud tingimustel ja korras kohaldatakse hariduslike erivajadustega õpilastele põhikooli riiklikus õppekavas § 17 lubatud erisusi:

- 1) Kui põhikooli klassis õpib välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel;
- 2) Hariduslike erivajadustega õpilasele koostatakse vastavalt vajadusele individuaalne õppekava.

8. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

Individuaalse õppekava määramisel ja koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 18 sätestatud, põhikooli riiklikus õppekavas § 17 lõikes 4 ja § 22 lõikes 7 sätestatud ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas § 13 sätestatud. Muu tugisüsteem määratakse õpilasele põhikooli riiklikus õppekavas § 22 lõikes 7 sätestatud tingimustel.

Individuaalse õppekava rakendamine tugimeetmena põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 58 lõikes 3 sätestatud tähenduses toimub põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses § 58 lõigetes 1 kuni 9 ja § 12 lõikes 1 sätestatud tingimustel ja korras.

Õpilane viiakse individuaalsele õppekavale üle Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a määruse nr 265 „Eesti Hariduse Infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 28 punkti 6 alusel, mille kohaselt individuaalsele õppekavale üleviimine vormistatakse käskkirjaga. Haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“ § 6 lõike 2 kohaselt märgitakse õpilasraamatu õpilase leheküljele andmed individuaalse õppekava rakendamise kohta. Haridus- ja teadusministri 25. augusti 2010. a määruse nr 52 § 12 lõike 7 kohaselt individuaalse õppekava alusel õppiv õpilane kantakse klassipäeviku üldnimekirja vastava märkega.

9. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetaja koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotletavate õpitulemusteni/pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õppetegevusest.

Õpetaja töö planeerimine toimub kooli õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus õppekavas ning gümnaasiumi riiklikus õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

Väljundipõhises õppes on õpetaja pädevuses otsustada, mil määral ta soovib enda tegevust kavandades seda kirjeldada taasesitatavas vormis.

Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemetoodika, siis õpetajal tuleb mõelda järgmise sammuna, kui palju õpilasel kulub aega iga õpiväljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega. Muu sidusus on tagatud põhikooli riikliku õppekavas või gümnaasiumi riiklikus õppekavas.

Kavandamise aluseks on see, et kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundi jõudmiseks eeldatavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.

Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õppetegevused, õpilaste tegevused ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratletud õigusaktidega, tunnijaotusplaaniga. Üldiselt on kombeks, et õpilase õppetöö koormus on vähem kui 8 tundi päevas.

Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi ei ole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks õppida kõik, mida õpetaja tahab talle õpetada. Reaalses elus tuleb teha kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel. Sageli tuleb koolis õpiväljundite saavutamiseks sisustada õpiväljund mõistlikult, lähtudes õpiväljundi sõnastusest, muuta hindamist ja õpetamist, sest asjakohatult sisustatud õpiväljundi sõnastuse korral osutuvad õpiväljundid olemasoleva ajaressursiga saavutamatuks ja aega õppetööks reeglina kuskilt juurde võtta ei saa.

Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse, kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja –meetodid.

10. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Kooli õppekava muutmise algatamine

Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega. Direktor otsustab õppekava uuendamise või täiendamise vajaduse. Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda iga asjast huvitatud isik.

Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli õppekava muutmise direktor.

Kooli õppekava kinnitamine

Tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 on kooli õppekava kehtestajaks direktor. Koosõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 71 lõikega , toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga.

Kui direktor jätab kooli õppekava või selle muudatused kehtestamata, siis algab kooli õppekava uuendamise või täiendamise protsess algusest peale.

Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli . Kooli õppekava muudatused esitatakse kooli õppekava terviktekstis, näidates ära õppekava muutused viitega direktori käskkirja numbrile ja kuupäevale, millega õppekava muudeti. Samuti märgitakse muudatuse viite juurde muudatuse jõustumise kuupäev.